

STEM-ОСВІТА В ПРАКТИЦІ РОБОТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ – ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ НАВИЧОК МАЙБУТНЬОГО ТА КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ

Броваренко Алла Миколаївна

вчитель початкових класів Криворізької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 51
Криворізької міської ради Дніпропетровської області,
allysia0203@gmail.com

Сучасна освіта в Україні передбачає вдосконалення технологій навчального процесу, наближення до вимог сучасного суспільства, що потребує високоосвічених, інтелектуально розвинених громадян. Досягти цього сучасна школа може за умов підвищення рівня навчання, пошуків нових підходів, розв'язання методичних проблем. Основи цих знань закладаються в початковій школі. Зацікавлення учнів змісту навчального матеріалу потребує систематичної інтелектуальної роботи педагога, адже варто не тільки викликати спалах позитивних емоцій, але й дбати, щоб він ніколи не згасав. З чого ж починати?

Сучасна психолого-педагогічна наука і практика процес формування та розвитку особистості пов'язують із особистісно-орієнтованим підходом до дитини, мета якого:

- істотно гуманізувати освітній процес;
- наповнити його високими морально-духовними переживаннями;
- утвердити відносини справедливості та поваги до дитини;
- максимально розкрити її потенційні можливості;
- стимулювати її до особистісно розвивальної творчості [3].

Проблема формування цілісного світогляду є ключовою як у культурному контексті, так і безпосередньо у психолого-педагогічному, де її розглядають з точки зору дидактичних, психологічних та виховних концептуальних підходів, програм і методів.

Світогляд як вікове новоутворення починає формуватися в дошкільному дитинстві, отримуючи свій подальший розвиток у шкільному віці.

Пошуки нових шляхів в освітньому процесі сприяли відродженню інтеграції навчання. Ідея інтегрованого навчання в наш час надзвичайно актуальна, оскільки передбачається, що її успішна методична реалізація сприятиме побудові системи якісної освіти, тобто освіти конкурентноспроможної. Інтеграція – важлива умова розвитку сучасної науки і цивілізації загалом. Адже сучасна стадія наукового мислення дедалі більше характеризується прагненням розглядати об'єкти, явища життя не окремо та ізольовано, а інтегровано через різні види діяльності. Інтегрований урок дає змогу розв'язувати завдання:

- підвищення мотивації навчальної діяльності за рахунок нестандартної форми уроку;
- розглядання понять що використовують у різних предметних галузях;
- організація цілеспрямованої роботи з розумовими операціями;

– показ міжпредметних зв'язків та їх застосування під час розв'язання різноманітних завдань [1].

Пріоритетним напрямком навчання є впровадження в традиційні форми майбутньої сучасної початкової школи нестандартних підходів, якими є інтегровані STEAM-декади. З власного досвіду тематика декад має логічно і поступово розкривати загальну тематику навчального року. Готуючись до інтегрованої декади вчителі звертають увагу на річне календарне планування, корегують на власний розсуд теми, знаходять дотичні близькі за темою предмети з якими можна провести спільні активності. На початку кожної STEAM-декади визначаємо завдання та тип такої декади.

При плануванні проведення STEAM-активностей відповідно до тематики декад вчителями школи здійснюється ретельний вибір типу і структури уроку, методів і засобів навчання. STEAM-активності можуть бути елементом інтерактивної перерви, позакласним заходом, практичним заняттям.

Інтегровані STEAM-декади вносять у звичну структуру шкільного навчання новизну і оригінальність, і мають певні переваги:

- підвищують мотивацію, формують пізнавальний процес, що сприяє підвищенню рівня осяяння та вихованості учнів;
- сприяють формуванню цілісної наукової картини світу, розгляду предмета, явища з декількох сторін: теоретичної, практичної, прикладної;
- сприяють розвитку усного і писемного мовлення, допомагають глибше зрозуміти лексичне значення слова, його естетичну сутність;
- сприяють розвитку образотворчих і музичних умінь і навичок;
- дозволяють систематизувати знання;
- сприяють розвитку, більшою мірою, ніж звичайні уроки, естетичного сприйняття, уваги, пам'яті, мислення учнів (логічного, художньо-образного, творчого);

– володіючи великою інформативною ємністю, сприяють збільшенню темпу виконуваних навчальних операцій, дозволяють залучати кожного школяра в активну роботу на кожній хвилині уроку і сприяють творчому підходу до виконання навчального завдання.

Однак незмінною лишається суть, яка полягає в тому, що в обох випадках діяльності – як в класній, так і в позакласній – додержуються одних і тих самих дидактичних принципів; обидва види роботи є двома частинами єдиного освітнього процесу і не лише сприяють формуванню знань, умінь, навичок та

Рис. 4. Інтегрована перерва

Рис. 5. Створення природного барометра

зацікавленості предметом, а й виховують певні моральні якості, пов'язані з розумовою діяльністю, так звані інтелектуальні почуття (справедливості, честі, обов'язку, відповідальності і т. ін.); ці заходи дають дітям можливість поглибити свої уявлення про роль того чи іншого предмета у житті; спільна робота і зайнятість дітей у різних видах діяльності в рамках STEAM-декад сприяє вихованню дитини, навчає роботі у колективі тощо.

При цьому підготовчу роботу і діяльність під час STEAM-декад необхідно ретельно продумувати і планувати. Але тут виникають певні труднощі щодо інтеграції окремих предметів і підбору навчально-наукового матеріалу відповідно до вікових особливостей учнів. Тематику і форми різних заходів слід добирати так, щоб вони були посильними і цікавими для дітей [2].

Неможливо передбачити, які знання можуть бути потрібні дитині в майбутньому. Тому актуальним завданням сучасної школи є реалізація компетентнісного підходу в навчанні, який передбачає спрямованість освітнього процесу на формування і розвиток ключових компетенцій особистості, де учень зможе продемонструвати власні можливості, ставлячи перед собою завдання самовдосконалення, самовиховання, самоосвіти.

Список використаних джерел

1. Гримач І. А., Гаврищенко І. П. Інтегровані уроки в початковій школі як одна із форм розвитку творчості молодших школярів. Початкове навчання та виховання. 2015. № 3. С. 2–3.
2. Методика та технологія. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/31210/ (дата звернення 3.11.2020).
3. Серeda В. П. Комуникативна самореалізація молодших школярів у контексті світоглядної освіти. Початкове навчання та виховання. 2015. № 31–32. С. 18–19.

РЕАЛІЗАЦІЯ STEM-ПІДХОДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ГЕОГРАФІЇ

Букач Антоніна Михайлівна

вчитель географії Криворізької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 51
Криворізької міської ради Дніпропетровської області,
tonyabukach@ukr.net

На сьогоднішній день є однією із ключових проблема розуміння та впровадження STEM у шкільну географічну освіту. Особливої уваги набуває проблема зацікавленості та самостійності учнів, спроможності отримувати, аналізувати інформацію та приймати оптимальні рішення, використовувати в практичній діяльності нові інформаційні технології.

Мені, як вчителю географії, подобається принцип STEM-освіти – від практики до теорії, саме таке навчання дає найбільший результат. Варто зазначити, що наш заклад освіти докладає значних зусиль щодо запровадження STEM-навчання учнів шляхом реалізації як традиційних, так і розроблення нових ефективних форм роботи з ними – так, з 2017 року в школі започатковано: Дні науки, наукові пікніки, інтегровані STEM-декади. Працюючи з учнями 20 років я помітила, що нинішніх учнів важко зацікавити, не доклавши фантазії та власної